

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoP/9/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121200949
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4121200949.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka Q. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., H. XXX/X a otec J.. Q. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. - Q., B. X/XX, zastúpený JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom so sídlom v Nitre, Farská 40, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 29. januára 2021 č. k. 11P/11/2021-21, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (Okresný súd Nitra) uznesením zo dňa 29. 01. 2021 č. k. 11P/11/2021-21 pri právnom posúdení podľa § 2 ods. 2, § 366 Civilného mimosporového poriadku (ďalej iba „CMP“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 a § 328 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej iba „CSP“) nariadil na základe návrhu matky neodkladné opatrenie, ktorým otcovi maloletého F., nar. XX. XX. XXXX J.. Q. A., nar. XX. XX. XXXX uložil povinnosť prispievať na výživu tohto maloletého dieťaťa výživným v nevyhnutnej miere, t. j. v sume 130 eur mesačne, ktoré výživné je otec dieťaťa povinný platiť k rukám matky dieťaťa vždy do 15-teho dňa príslušného mesiaca vopred.

2. V odôvodnení uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia súd prvej inštancie uviedol, že nariadenie neodkladného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a zároveň aj osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi konania a tieto právne vzťahy vyžadujú bezodkladnú úpravu, ak táto úprava je potrebná, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov. Neodkladným opatrením súd poskytuje ochranu právam a právom chráneným záujmom účastníkov a zabezpečuje úpravu stavu pomerov tak, aby svojím rozhodnutím sledoval ako prvoradý záujem maloletého dieťaťa, ktorého sa takéto rozhodnutie bezprostredne dotýka.

3. Súd v stave pomerov rodičov, kedy títo nežijú v spoločnej domácnosti a otec sa podľa vyjadrenia matky maloletého F. na výžive svojho syna nepodieľa, hoci podľa zákona ako rodič má k tomuto dieťaťu výživovaciú povinnosť, považoval súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia za dôvodný. Podľa Zák. o rodine je povinnosťou oboch rodičov dieťa vychovávať a zároveň zabezpečovať odôvodnené potreby pre maloleté dieťa. V súčasnom stave rodičia dieťaťa spolu nežijú, matka sa o dieťa stará. Z príjmu, ktorý matka dosahuje, zabezpečuje potreby pre domácnosť ako aj potreby maloletého F.. Takisto uhrádza aj náklady spojené s bývaním. Nie je však možné, aby v situácii nespolužitia rodičov dieťaťa bolo bremeno vyživovacej povinnosti iba na strane matky, pretože vyživovaciú povinnosť majú podľa Zák. o rodine obidvaja rodičia. Navyše z výpisu z obchodného registra Okresného súdu Nitra k osobe otca je zrejmé, že tento je jediným spoločníkom a zároveň aj jediným konateľom obchodnej

spoločnosti BB motors, s.r.o., ktorá vznikla dňa 28. 12. 2006. Táto spoločnosť má pomerne rozsiahly predmet činnosti v rôznych oblastiach a jej základné imanie v rozsahu splatenia predstavuje 6 639 eur.

4. Vzhľadom na osvedčený stav pomerov na strane obidvoch rodičov maloletého F. je nevyhnutné, aby na výživu tohto dieťaťa prispieval aj otec, a to výživným v nevyhnutnej miere, t. j. v rozsahu sumy 130 eur mesačne, pretože maloletý F. má právo, aby sa na jeho výživné podieľali obidvaja rodičia, ktorí v súčasnej dobe žijú oddelene, pričom z návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že otec dieťaťa sa nijako neangažuje v súvislosti s plnením si svojej vyživovacej povinnosti voči maloletému F. A., hoci samotný Zák. o rodine túto povinnosť obidvom rodičom striktne ukladá. V snahe riadne zabezpečiť potreby maloletého súd rozhodol o neodkladnom opatrení tak, ako je to uvedené v rámci výrokovej časti jeho uznesenia zo dňa 29. 01. 2021 č. k. 11P/11/2021-21.

5. Súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodné v súčasnej situácii stavu pomerov maloletého dieťaťa a jeho rodičov, keď maloletý F. preukázateľne žije s matkou, ktorá sa o neho stará a s otcom sa maloletý stretáva na základe vzájomnej dohody rodičov, pričom samotná matka označuje styk otca s maloletým za bezproblémový, aby bol maloletý F. zverený do osobnej starostlivosti matky. Zverenie maloletého dieťaťa v stave nespolužitia jeho rodičov je predmetom konania vo veci samej, ktoré konanie je vedené na Okresnom súde Nitra na základe návrhu matky podľa sp. zn. 11P/11/2021, ktorý návrh ohľadom úpravy práv a povinností rodičov k maloletému F. podala matka dňa 25. 01. 2021.

6. Ustanovenie § 366 CMP v prípade nariadeného neodkladného opatrenia určuje rozsah vyživovacej povinnosti rodiča vo výške, aby boli vykryté iba nevyhnutné náklady a výdavky spojené s výživou maloletého dieťaťa. V ďalšom štádiu konania po riadne vykonanom dokazovaní súd zisťuje schopnosti a možnosti rodiča prispievať na výživu maloletého dieťaťa v závislosti od jeho majetkových a zárobkových pomerov a zároveň určí aj výšku vyživovacej povinnosti na základe tohto kritéria.

7. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie otec domáhajúc sa od odvolacieho súdu, aby napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Poukázal na odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Taktiež prvoinštančný súd nesprávne a neúplne zistil skutkový stav v prejednávanej veci.

8. Matka síce potvrdila, že otec má so svojim maloletým synom bezproblémový kontakt, avšak neuviedla všetky súvisiace skutočnosti na pravú mieru, pretože otec sa s maloletým F. stretáva tri až štyrikrát do týždňa, pričom v jeho domácnosti (kde predtým všetci bývali spolu) má dieťa vytvorené svoje zázemie a prespáva u otca minimálne tri dni v týždni. Matka neuviedla všetky dôležité skutočnosti aj ohľadne úpravy výživného, a teda súd vychádzal pri svojom rozhodovaní o priznaní výživného na maloletého F. z nesprávnych skutkových zistení a tým pádom aj z neúplne zisteného skutkového stavu vo veci. Nie je pravdou ako uvádza súd v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia, že by sa otec na výžive svojho syna nepodieľal alebo sa oňho nestaral. V rámci týždňa venuje maloletému F. minimálne 40 % času za sedem dní. Podľa jeho názoru nie je osvedčený taký stav pomerov k mal. dieťaťu, aby otec bol zaviazaný na platenie výživného k rukám matky, keďže sa na jeho výžive podieľa v polovičnom rozsahu osobne aj otec.

9. Súd bez akejkoľvek potreby oboznámenia sa s vyjadrením druhej strany považoval matkine ničím nepreukázané argumenty za jednoznačné, čo je treba považovať za jeden z dôvodov podania odvolania z jeho strany ako aj pre zamietnutie návrhu matky na nariadenie ňou požadovaného neodkladného opatrenia. Takisto sa súd v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia nevysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a myšlienkový postup, ktorý zvolil v súvislosti s nariadením predmetného neodkladného opatrenia ani dostatočne nevysvetlil. Absentujú relevantné úvahy v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktoré súd primáli k záverom, na ktorých založil napadnuté uznesenie.

10. V danom prípade nie je dôvod na vydanie napadnutého uznesenia, pričom otec je presvedčený, že najvhodnejším spôsobom úpravy práv a povinností k maloletému F. je jeho zverenie do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, keďže táto forma starostlivosti už aj v súčasnosti bezproblémovo prebieha a akékoľvek autoritatívne nariadenie platenia výživného na toto dieťa zo strany jedného z rodičov (otca) nie je opodstatnené.

11. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu otca uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím prvostupňového súdu a navrhuje napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť, pretože je v záujme maloletého dieťaťa.

12. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhla Krajskému súdu v Nitre, aby odvolanie voči uzneseniu Okresného súdu Nitra č. 11P/11/2021 zo dňa 29. 01. 2021 zamietol. Momentálna situácia trvá od septembra 2020, keď sa matka spolu s maloletým F. odsťahovali od otca, pričom výhradnú starostlivosť o toto dieťa zabezpečuje iba matka. Nesúhlasí s tvrdením otca, že sa plne venuje synovi minimálne 40 % času z celého týždňa, a že otec sa v polovičnom rozsahu podieľa na výžive svojho syna. Takisto nie je pravdivé tvrdenie otca, že maloletý F. uňho prespáva minimálne tri dni v týždni, u otca prespáva dva dni v týždni. Ani stretávanie otca so synom neprebíha tri až štyrikrát do týždňa v jeho domácnosti.

13. Otec maloletého F. záujem o striedavú starostlivosť prejavil až po tom ako matka podala na súd návrh na zverenie ich syna do svojej starostlivosti a o určenie výživného.

14. Otec v písomnom vyjadrení na vyjadrenie matky k jeho odvolaniu uviedol, že sa stále domáha toho, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. V tomto podaní rozpisal čas strávený so synom F. od októbra 2020 do konca februára 2021. Ďalej uviedol, že nesúhlasí s názorom matky v tom smere, že sa nedokáže postarať o svojho syna, pretože maloletý F. sa od otca môže naučiť veľa zručností, ktoré využije vo svojom živote.

15. V predošlých rokoch zaviedol pravidelné prechádzky so synom do prírody, keďže v rokoch 2016/2017 mal oslabenú imunitu a celé zimné obdobie bol chorý. Všetko robí v najlepšom záujme maloletého F., chodieval s ním každú stredu na plávanie, lebo nevedel plávať. Takisto ho vedie k lyžovaniu. Keď je v dielni a F. je s ním, tak maloletý nie je zavretý v dielni ako to uvádza matka, ale je vonku v záhrade na čerstvom vzduchu a pod kontrolou otca.

16. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ďalej iba „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie s poukazom na obsah ust. § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne odvolací súd prijal záver o čiastočnej opodstatnenosti podaného odvolania zo strany otca, v dôsledku čoho napadnuté uznesenie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

17. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP, súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 234 ods. 2 CSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Súd je povinný svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom zakotveným v ust. § 220 ods. 2 CSP, čo je jeden z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich jednak z Listiny základných práv a slobôd ako aj z čl. 1 Ústavy SR, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia

súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces.

19. V danom prípade odvolací súd vzhľadom na jeho zákonnú povinnosť v rámci odvolacieho konania vždy skúmať, či odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 389 ods. 1 CSP dospel k tomu záveru, že vo vzťahu k napadnutému prvoinštančnému uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia je potrebné zaujať procesný postup v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP, ktorý sa prejavil v zrušení napadnutého uznesenia s jeho následným vrátením súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. V súvislosti s rozhodovaním o podanom návrhu matky na nariadenie ňou požadovaného neodkladného opatrenia súd nevenoval dôslednú pozornosť petitu návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý okrem určenia výživného v sume 150 eur mesačne na maloletého F. obsahoval aj návrh na zverenie tohto dieťaťa do osobnej starostlivosti matky. Taktiež aj časová pôsobnosť požadovaného neodkladného opatrenia bola matkou vymedzená právoplatnosťou konania vo veci samej, t. j. o úprave rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému F. A., nar. XX. XX. XXXX.

21. Súd prvej inštancie v súvislosti s rozhodovaním o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia sa dopustil procesného pochybenia v tom smere, že do výroku vyhovujúceho uznesenia nezpracoval aj zamietajúcu časť týkajúcu sa zamietnutia návrhu matky ohľadne zverenia maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti. Na tomto konštatovaní odvolacieho súdu nič nemení tá skutočnosť, že súd prvej inštancie sa v bode 14. odôvodnenia napadnutého uznesenia zaoberal tým, prečo maloletého F. nezveril do osobnej starostlivosti matky. Podľa názoru odvolacieho súdu za stavu neexistencie vzájomného spoluzitia medzi rodičmi maloletého dieťaťa, t. j. keď každý z rodičov býva v samostatnej domácnosti, je potrebné do času právoplatného skončenia konania vo veci samej ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu dočasne rozhodnúť aj o výchovnom prostredí k maloletému dieťaťu, tobôž keď je to žiadané jedným z rodičov v rámci petitu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako tomu bolo v danom prípade. Pokiaľ ide o súdom prvej inštancie spomínanú dohodu rodičov, táto sa vzťahuje a upravuje rozsah úpravy styku otca s maloletým F., avšak neupravuje práve zmieňovaný inštitút dočasného zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov (v tejto veci do osobnej starostlivosti matky). Dočasné zverenie maloletého F. do starostlivosti jedného z rodičov je potrebné aj preto, že súd prvej inštancie nevie a nemôže dopredu určiť, kedy sa skončí konanie vo veci samej ohľadne zverenia tohto dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, a preto musí rozhodnúť o dočasnom zverení maloletého F. jednému z rodičov.

22. Na margo otcom maloletého dieťaťa v jeho odvolaní namietaným nedostatočne zisteným skutkovým stavom odvolací súd uvádza, že v konaní o nariadení neodkladného opatrenia súd vykonáva osvedčovanie vo vzťahu k uvádzaným skutkovým tvrdeniam a nie dokazovanie, ako je tomu v konaní vo veci samej, pričom dokazovanie je upravené prísnejšími procesnými zásadami, ako je tomu pri osvedčovaní. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

23. Aj napriek dikcii tohto odcitovaného ustanovenia (§ 329 ods. 1 CSP) odvolací súd považuje osvedčenie skutkových tvrdení matky, ktoré primáli prvoinštančný súd k určeniu výživného v nevyhnutnej miere na maloletého F. za z časti nepreskúmateľné, pretože neobsahujú aspoň základné údaje, ktoré by verifikovali aj zárobkové schopnosti a možnosti otca a takisto aspoň v základných rysoch preukázali aj celkovo mesačne vyčíslené náklady matky na výživu maloletého F. v sume 763 eur mesačne. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia žiadnym spôsobom nezareagoval na to, prečo nerozhodol o požadovanom neodkladnom opatrení matky z časového aspektu tak, ako žiadala vo svojom petite návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, t. j. že predmetné neodkladné opatrenie malo trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

24. Vzhľadom na nedostatky vytknuté prvoinštančnému súdu ohľadne osvedčenia základných skutkových tvrdení matky pre nariadenie ňou požadovaného neodkladného opatrenia je možné prijať ten záver, že v prípade otca došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Pokiaľ ide o otcom v jeho odvolaní tvrdené znášanie polovičných nákladov spojených s výživou maloletého F., bude jeho povinnosťou tieto osvedčiť a uviesť v základných položkách. Z hľadiska právne argumentačného sa súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia bude zaoberať aj námietkou otca prezentovanou v jeho odvolaní v tom smere, že neexistuje dôvod na nariadenie matkou požadovaného neodkladného opatrenia, jej návrh by mal byť zamietnutý, pretože na výžive svojho syna sa podieľa v jednej polovici a trávi so synom 40 % času pripadajúceho na jeden týždeň. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že náklady, ktoré má otec spojené s pobytom syna v jeho domácnosti na základe uzatvorenej rodičovskej dohody o úprave styku otca so synom, nie je možné považovať za náklady otca, ktorými sa tento podieľa na výžive svojho syna. Na tieto náklady je možné iba do určitej miery prihliadnuť.

26. V kontexte týchto dôvodov odvolací súd o podanom odvolaní otca zo dňa 15. 02. 2021 smerujúceho voči uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 29. 01. 2021 č. k. 11P/11/2021-21 rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

27. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).